

Wycieczka Seniorów w Tatry cz.2

Autor: Jolanta i Tadeusz Dach

Tym razem
piszemy o folklorze góralskim.

Czym byłoby Zakopane bez folkloru góralskiego? To w pewnym stopniu ten element jest chyba najbardziej charakterystyczny dla tego regionu naszego kraju. Najczęściej stykamy się z mową góralską, często mniej lub bardziej udanie podrabianą przez różnych artystów występujących np. w telewizji. W Tatrach, na Podhalu, jest ona bardzo autentyczna, tam wciąż gwarą wiele osób posługuje się na co dzień.

Podczas pobytu w Tatrach, w oczy "rzucą" nam się piękna architektura góralska i to nie tylko w odniesieniu do budynków mieszkalnych, ale także użyteczności publicznej i kościołów. Pod koniec XIX wieku powstał tzw. styl zakopiański – styl architektoniczny wprowadzony przez Stanisława Witkiewicza w latach 90. XIX wieku. Witkiewicz dążył do stworzenia podstawy dla nowoczesnej polskiej architektury narodowej na podstawie sztuki Podhala. Styl ten przeniknął również do twórczości kompozytorów i pisarzy. Od pewnego czasu w Zakopanem wiele się zmienia. Powstały również zwykłe bloki mieszkalne, są też takie "perełki", jak budynek postawiony przy ul. Kościelisko, zbudowany w stylu a la Gaudi.

Ciekawostką dla wielu był fakt, że Zakopane zostało zauważone jako miejscowość dopiero w XIX wieku, najstarsza kaplica w tej miejscowości pochodzi z 1810 roku, a pierwszy kościół został zbudowany dopiero w połowie XIX wieku!

Wszyscy z nas byli zainteresowani wiadomościami o folklorze góralskim. Wiele na ten temat dowiedzieliśmy się od naszego pilota Mariusza. Z innymi informacjami zetknęliśmy się w muzeach oraz na spotkaniach z autentycznymi góralami. Widzieliśmy wiele budynków budowanych w stylu zakopiańskim, a już chyba najlepszym jego przykładem był kościółek na Jaszczurówce, który zaprojektował sam Witkiewicz.

Historię tego regionu wspaniale przedstawił nam Adam Gąsienica Makowski. Odwiedziliśmy go w Izbie Regionalnej w miejscowości Murzasichle. Prowadzi on tam spotkania, podczas których przedstawia m.in. „opowieści o pierwszych osadnikach, zwyczajach pasterskich, zbójnikach, muzyce i stroju przeplatane śladami na różnych instrumentach, pokazem tańca i humorem góralskim. Zakres tematyki i dowcip dostosowany jest do wieku słuchaczy, a ilustracje do opowieści są bogate zbiory strojów, instrumentów, sprzętów pasterskich i gazdowskich.” (ze strony internetowej <http://www.ugasienicy.pl>).

Pan Adam pokazał nam również mnóstwo slajdów związanych z górami, Zakopanem i ludźmi tam zamieszkałymi. Wszystko to było przekazane z wielką swadą, w gwarze góralskiej. Byliśmy tam prawie dwie godziny i chyba nikt z nas się nie nudził. Ktoś nawet stwierdził po spotkaniu, że również nam drugi Sabała, tak ciekawie opowiada pan Adam. Warto odwiedzić to miejsce, doskonale przygotowane dla takich ceprów jak my.

Innego rodzaju „dotknięciem” folkloru góralskiego był nasz pobyt w Domu Ludowym w Bukowinie Tatrzańskiej na spektaklu teatralnym. Na bazie znanej komedii Moliera „Lekarz mimo woli” przedstawiono adaptację tego utworu do realiów góralszczyzny. Całość przedstawiono w gwarze góralskiej, a spektakl teatralny zatytułowany „Lykorz mimo wrośnyj woli”, wystawiony przez Amatorski Zespół Teatralny im. J. Pitoraka z Bukowiny Tatrzańskiej, bardzo nam się podobał. Należy zaznaczyć, że aktorzy biorący udział w sztuce są autentycznymi amatorami, mieszkańcami miejscowości. Tradycje tego teatru sięgają 1923 roku, kiedy to amatorski teatr założyli tu miejscowi nauczyciele.

Byliśmy też w Muzeum Tatrzańskim

im. dr Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem – jednym z najstarszych muzeów regionalnych w Polsce. Oglądaliśmy tam m.in. tradycyjną chatę góralską z wyposażeniem oraz całkiem masę narzędzi używanych dawniej w tym regionie. Niestety, część muzeum jest w remoncie i nie mogliśmy zobaczyć wszystkiego. Natomiast ciekawym byłoby pobyt w Muzeum Przyrodniczym Tatrzańskiego Parku Narodowego. Tam mieliśmy okazję zapoznać się z fauną i florą Tatr. Nie każdy miał okazję zobaczyć z bliska wiewiórkę, kozicę górską czy też niedźwiedzia tatrzańskiego.

O tematyce tej moglibyśmy jeszcze pisać wiele, resztę niech przedstawią nasze zdjęcia.

Cdn.

Zdj. Jola I Tadeusz Dach

Przeczytaj również: [Wycieczka Seniorów w Tatry cz. 1 \(KLIKNIJ!\)](#)